

Kmetijski inštitut Slovenije

***Predstavitev Uredbe o varstvu voda pred
onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov –
spremembe na področju živinskih gnojil
(Uradni list RS 22/15 z dne 30.3.2015)***

Ljubljana, 12. januar 2015

Jože VERBIČ

Izrazi

2. člen

Živinska gnojila so hlevski gnoj, gnojevka, gnojnica in izločki, ki jih živali izločijo na paši. Hlevski gnoj so iztrebki rejnih živali, kot sta blato in seč, pomešani s steljo. Gnojevka so iztrebki rejnih živali, kot sta blato in seč, brez ali z manjšim dodatkom stelje in z večjim ali manjšim dodatkom vode. Gnojnica je mešanica seča rejnih živali z vodo in snovmi, ki nastanejo iz seča zaradi naravne presnove ter odcednih voda iz gnojišč. Med živinska gnojila se uvršča tudi ostanek proizvodnje bioplina (digestat ali bioplinska gnojevka), če so bili za proizvodnjo bioplina uporabljeni tudi hlevski gnoj, gnojevka ali gnojnica.

Iz besedila je bil črtan „kompostiran hlevski gnoj“ – sedaj je obravnavan kot hlevski gnoj.

Izrazi

2. člen

1. Ostanek proizvodnje bioplina je:
  - **digestat**, če gre za digestat ali pregnito blato v skladu s predpisom, ki ureja predelavo biološko razgradljivih odpadkov in uporabo komposta ali digestata, ali
  - **bioplinska gnojevka**, če zanjo ne veljajo zahteve iz predpisa, ki ureja predelavo biološko razgradljivih odpadkov in uporabo komposta ali digestata;

Vsebinske spremembe v kombinaciji z Uredbo o spremembah in dopolnitvi Uredbe o predelavi biološko razgradljivih odpadkov in uporabi komposta ali digestata (Uradni list RS 56/15 z dne 29.7.2015)

Izrazi

Uredba o spremembah in dopolnitvi Uredbe o predelavi biološko razgradljivih odpadkov in uporabi komposta ali digestata (Uradni list RS 56/15 z dne 29.7.2015)

Uredba se ne uporablja za rastlinske odpadke in **živinska gnojila**, ki nastajajo v kmetijstvu, če njihova predelava poteka na kraju njihovega nastanka in se iz njih nastali kompost ali digestat uporabi na kmetijskih zemljiščih tega kmetijskega gospodarstva.

NOVO!

Pred tem smo imeli le bioplinske gnojevke iz rastlinskih odpadkov, po novem predlogu tudi iz živinskih gnojil*.

*Opomba: Če se je pri proizvodnji bioplina uporabljalo živinska gnojila, je bioplinarna zapadla UBRO (2013), pomeni, da je bil proizvod digestat.

Izrazi

(5) Uležan hlevski gnoj se lahko začasno **odloži** na kmetijskem zemljišču v uporabi, ki ni nagnjeno k površinskim vodam, vendar ne dlje kakor dva meseca ...

(12) Ne glede na prvi in peti odstavek tega člena se lahko perutninski gnoj z nastiljem **skladišči** na kmetijskem zemljišču v uporabi do največ šest mesecev ...

Evidentiranje obtežbe

5. člen – dodan nov 3. odstavek

(3) Na kmetijskih gospodarstvih, na katerih letni vnos dušika iz živinskih gnojil iz prejšnjega odstavka presega 350 kg N/leto, hkrati pa letna obremenitev z živinskimi gnojili presega 140 kg N/ha kmetijskih zemljišč v uporabi, je treba letni vnos živinskih gnojil v tla ali na tla izračunati in zabeležiti prvič najpozneje šest mesecev po uveljavitvi te uredbe in nato vsako naslednje leto. Na kmetijskih gospodarstvih, na katerih letni vnos dušika iz živinskih gnojil iz prejšnjega odstavka ne presega 350 kg N/leto ali pa letna obremenitev z živinskimi gnojili ne presega 140 kg N/ha kmetijskih zemljišč v uporabi, morajo letni vnos živinskih gnojil v tla ali na tla izračunati in zabeležiti prvič najpozneje šest mesecev po uveljavitvi te uredbe in nato vsako peto leto.

Evidentiranje obtežbe

5. člen – dodan nov 3. odstavek

Primeri:

Zelo majhna kmetija z veliko gostoto živine (210 kg N letno, 160 kg N na ha KZU) – vsako peto leto

Zelo velika kmetija z majhno gostoto živine (7.000 kg N letno, 70 kg N na ha KZU) – vsako peto leto

Srednje velika kmetija z veliko gostoto živine (1.200 kg N letno, 160 kg N na ha KZU) – vsako leto

Če je bilo ob prvem izračunu ugotovljeno, da je treba letni vnos dušika zabeležiti na vsakih pet let in je zatem kmet povečal število živine in se je izkazalo, da bi moral vnos dušika zabeležiti vsako leto, ni obvezen spremeniti režima vodenja teh zabeležk, oz ga mora spremeniti šele po petem letu. Seveda pa pri tem ne sme preseči 170 kg N/ha.

Skladiščne zmogljivosti za gnoj pašnih živali

12. člen – spremenjen 8. odstavek

(8) Pri reji živali, ki se pasejo osem mesecev ali več, ni treba zagotavljati skladiščnih zmogljivosti, ki jih določa preglednica 3 iz Priloge 1 te uredbe. V tem primeru je treba za vsak mesec bivanja živali v hlevu zagotoviti četrtno zmogljivosti, ki so določene v preglednici 3 iz Priloge 1 te uredbe.

Prej šestino

Izjema za skladiščenje perutninskega gnoja z nastiljem

12. člen – dodan 12. odstavek

Vsebnost praviloma > 450 g/kg, analizirati ob očitnem poskusu zlorabe izjeme

(12) Ne glede na prvi in peti odstavek tega člena se lahko perutninski gnoj z nastiljem skladišči na kmetijskem zemljišču v uporabi do največ šest mesecev z obvezno menjavo lokacije vsako leto, če:

- gre za gnoj iz talne reje,
- gnoj vsebuje več kot 400 g suhe snovi na kg,
- se gnoj nalaga v kup, katerega skupna prostornina je enaka ali manjša kot 30 m^3 ,
- je kup v celoti prekrit z nepoškodovano voodporno folijo, ki mora segati čez vznožje kupa najmanj 1 m v vse smeri, da ne pride do zatekanja vode pod folijo,
- je folija obtežena ali kako drugače pritrjena k tlom, da je onemogočeno razkritje zaradi vetra,
- je kup oblikovan in prekrit najpozneje v štirih dneh od začetka dovažanja gnoja,
- je kup oblikovan tako, da se na foliji, s katero je prekrit, ne nabira deževnica,
- je kup oddaljen od stoječih ali tekočih voda najmanj 25 m,
- je kup oddaljen več kot 100 m od objekta za zajem pitne vode, ki je vključen v sistem javne oskrbe s pitno vodo, če za območje okoli tega objekta ni določen vodovarstveni režim,
- kup leži neposredno ob hlevu ali je od naselja oddaljen več kot 300 m in kup ni na strmem zemljišču, na poplavnem zemljišču ali zemljišču, na katerem lahko zastaja voda.

Izjema za skladiščenje perutninskega gnoja z nastiljem

12. člen – dodan 13. odstavek

(13) Prostornina skladišč za perutninski gnoj z nastiljem, ki so urejena v skladu z zahtevami iz prejšnjega odstavka, se upošteva pri preverjanju najmanjših potrebnih zmogljivosti skladišč za živalska gnojila, kot jih določa tretji odstavek tega člena.

Vprašanje 4 (Priloga 1)

Pogoji skladiščenja živinskih gnojil, globoki nastil, paša (12. člen)

Kako se uležan hlevski gnoj lahko začasno odloži na kmetiji le za 2 meseca – z menjavo lokacije – če gre za ovčji gnoj, ki se v praksi - uležan - skladišči najmanj 1 leto, da dozori? Ali naj torej kmetje isti kup gnoja 6 krat v letu nakladajo in prevažajo na drugo lokacijo???

To zahtevo (začasno skladiščenje le za 2 meseca) 12. člena Uredbe o varstvu voda pred onesnaženjem z nitrati iz kmetijskih virov (Ur.l.....22/15) bi bilo potrebno dopolniti oz. drugače oblikovati z upoštevanjem časa zorjenja gnoja na kompostnem kupu!

Odgovor: Do dveh mesecev smo prišli na izrecno zahtevo EK.

Vprašanje 7 (Priloga 1)

Vodenje podatkov o uporabi živinskih gnojil (13. člen)

Se bo preverjalo evidence uporabe organskih gnojil tudi na kmetijskih gospodarstvih, na katerih letni vnos dušika iz živinskih gnojil ne presega 350 kg N/leto ali pa letna obremenitev z živinskimi gnojili ne presega 140 kg N/ha kmetijskih zemljišč v uporabi, po uredbi o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov pa morajo letni vnos živinskih gnojil v tla ali na tla izračunati in zabeležiti prvič najpozneje šest mesecev po uveljavitvi uredbe in nato vsako peto leto?

Odgovor: Ne. Velja pa, da ko kmetija preseže te zahteve mora začeti voditi podatke o uporabi živinskih gnojil, ni pa dolžna začeti z vsakoletnim beleženjem vnosa živinskih gnojil v tla (do izteka prvega petletnega obdobja).

Vprašanje 17-3 (Priloga 1)

Skladiščenje živinskih gnojil (12. člen)

Skladiščne kapacitete za živalska gnojila: ali je dovolj, če je zagotovljena najmanj 1/6 predpisane zmogljivosti skladišč za živalska gnojila tudi, če KMG odda živalska gnojila drugemu KMG z B1 obrazcem?

12. člen

(10) Ne glede na določbe tretjega odstavka tega člena mora biti zagotovljena **najmanj šestina** zmogljivosti skladišč za živalska gnojila, ki so določene v preglednici 3 iz Priloge 1 te uredbe, če kmetijsko gospodarstvo živalska **gnojila predeluje in jih v različnih oblikah prodaja na trgu ali če živalska gnojila odstranjuje po predpisih, ki urejajo ravnanje z odpadki**, kar mora biti izkazano z evidenčnimi listi ali drugimi knjigovodskimi listinami, iz katerih mora biti razvidna tudi količina predelanih, prodanih ali drugače odstranjenih živinskih gnojil.

Odgovor: Oddajanje živinskih gnojil z B1 obrazcem samo po sebi ne vpliva na zahtevano zmogljivost skladišč živinskih gnojil. Tretji odstavek 12. člena pa dovoljuje najem manjkajoče zmogljivosti s pogodbo.

Vprašanje 17-4 (Priloga 1)

Vodenje podatkov o uporabi živinskih gnojil (13. člen)

Vodenje evidence o uporabi živinskih in mineralnih gnojil: KMG ima po izračunih letno obremenitev večjo od 140 kg N/ha. Del živinskih gnojil odda drugemu KMG in s tem zmanjša letno obremenitev zemljišč z dušikom pod 140 kg N/ha. Ali mora tudi v tem primeru voditi evidenco o uporabi živinskih in mineralnih gnojil?

Odgovor: Podatkov o uporabi živinskih gnojil mu v tem primeru ni treba voditi

Vprašanje 8 (Druga vprašanja)

Vodenje podatkov o uporabi živinskih gnojil (13. člen)

Ali morajo kmetije, ki oddaja živinska gnojila poleg obrazcev o oddaji in prejemu živinskih gnojil voditi tudi evidenco razvoza iz katere se vidi na katere gerke prejemnika je razvozil ta gnojila? Ali mora morda to evidenco voditi prejemnik?

Kaj če prejemnik kljub prejetim gnojilom ne preseže 350 kg pridelanega dušika letno oz ne preseže vnosa 140 kg N/ha? V tem primeru ni dolžen voditi evidence razvoza gnojil ali pač?

Odgovori: Na kmetiji, ki oddaja živinska gnojila, ni treba voditi podatkov o tem, na katera zemljišča prejemnik razvozi gnojila. Prejemnik mora voditi podatke če letni vnos preseže 350 kg N na kmetijo in če hkrati preseže vnos 140 kg N/ha, sicer pa ne.

Vprašanje 10 (Druga vprašanja)

Omejitev letnega vnosa N (5. člen)

Primer iz prakse katerega se lahko različno obravnava:

Kmetija obdeluje 2 ha

Redi 30 ovac, 2,25 GVŽ na ha

Ovce so na paši od 15. maja do 1. oktobra (137 dni, - 118 kg N)

To pomeni brez upoštevanja paše:

4,5 GVŽ – 315 kg N na kmetijo – 157,5 kg N na ha.

Ali z upoštevanjem paše:

4,5 GVŽ – 197 kg N na kmetijo – 98 kg N na ha

Postavlja se vprašanje kateri izračun se upošteva pri izpolnjevanju obveznosti, ali mora voditi evidence in katere in kako bodo to kontrolorji upoštevali? Dejansko se vse spremeni če se paša upošteva pri izračunu. Ali se upošteva tudi pri izračunu kapacitet za skladišča za živinska gnojila?

Vprašanje 10 (Druga vprašanja)

Omejitev letnega vnosa N (5. člen)

Primer iz prakse katerega se lahko različno obravnava:

Kmetija obdeluje 2 ha

Redi 30 ovac, 2,25 GVŽ na ha

Ovce so na paši od 15. maja do 1. oktobra (137 dni, - 118 kg N)

To pomeni brez upoštevanja paše:

4,5 GVŽ – 315 kg N na kmetijo – 157,5 kg N na ha.

Ali z upoštevanjem paše:

4,5 GVŽ – 197 kg N na kmetijo – 98 kg N na ha

Če je paša na kmetiji
(v okviru 2 ha)

Če je paša na skupnem
pašniku, katerega površina
ni pripisana kmetiji, je
mogoče uveljavljati izjemo
iz 4. odstavka 5. člena –
veliko nihanje števila živali

Postavlja se vprašanje kateri izračun se upošteva pri izpolnjevanju obveznosti, ali mora voditi evidence in katere in kako bodo to kontrolorji upoštevali? Dejansko se vse spremeni če se paša upošteva pri izračunu. Ali se upošteva tudi pri izračunu kapacitet za skladišča za živinska gnojila?

Vprašanje 10 (Druga vprašanja)

Omejitev letnega vnosa N (5. člen)

Primer iz prakse katerega se lahko različno obravnava

Kmetija obdeluje 2 ha

Redi 30 ovac, 2,25 GVŽ na ha

Ovce so na paši od 15. maja do 1. oktobra (137 dni, -

Če gre za uveljavljanje izjeme za „veliko nihanje števila živali“ se upošteva podatke Registra drobnice na gospodarstvu (premik)

To pomeni brez upoštevanja paše:

4,5 GVŽ – 315 kg N na kmetijo – 157,5 kg N na ha

Ali z upoštevanjem paše:

4,5 GVŽ – 197 kg N na kmetijo – 98 kg N na ha

Če gre za premik na skupni pašnik, se to lahko upošteva tudi pri izračunu kapacitet skladišč za živinska gnojila

Postavlja se vprašanje kateri izračun se upošteva pri izpolnjevanju obveznosti, ali mora voditi evidence in katere in kako bodo to kontrolorji upoštevali? Dejansko se vse spremeni če se paša upošteva pri izračunu. Ali se upošteva tudi pri izračunu kapacitet za skladišča za živinska gnojila?

Vprašanje 1 (Dodatna vprašanja)

Vnos dušika iz živinskih gnojil (5. člen)

Kdaj je rok v skladu s 5. členom, ko je potrebno prvič izračunati in zabeležiti vnos živinskih gnojil v tla - datumi?

Odgovor: Najpozneje šest mesecev po uveljavitvi

Objava spremembe: 30.3.2015

Začetek veljavnosti: 14. 4. 2015

Datum zabeležke: najkasneje 14.10.2015

Pobuda 4 (Dodatna vprašanja)

Skladiščenje živinskih gnojil (12. člen)

V 12. odstavku 12. člena so navedene izjeme glede skladiščenja perutninskega gnoja (oziroma dovoljeno daljše skladiščenje). Podobno bi bilo potrebno določiti izjeme tudi za druge vrste gnoja, seveda prav tako z navedbo, kakšni pogoji morajo biti pri tem izpolnjeni (v včeraj posredovanih pripombah je npr. obrazložitev za ovčji gnoj, velja pa tudi za druge vrste).

HVALA ZA POZORNOST